

DAVID GOGGINS

NIČ ME
NE MORE
ZLOMITI

Kako obvladati um in
premagati vse ovire

PRIMUS
izbrane knjige

PRIPRAVLJALNO POVELJE

ČASOVNI PAS: 24/7

VRSTA NALOGE: MISIJA ZA ENEGA

1. **OKOLIŠČINE:** Tvegaš, da boš imel tako udobno in nezahtevno življenje, da nikoli ne boš spoznal, česa si zares sposoben.
2. **NALOGA:** Osvoboditi um. Za zmeraj se znebiti vloge žrtve. Prevezeti popoln nadzor nad vsemi področji življenja. Zgraditi temelje, ki jih nič ne more zrušiti.
3. **IZVEDBA:**
  - a. Preberi to knjigo od začetka do konca. Poglobi se v opisane tehnike, sprejmi vseh deset izzivov. Ponovi. S ponavljanjem si boš utrdil um.
  - b. Če boš pri tem dal vse od sebe, se pripravi na bolečine. Namen te naloge ni boljše počutje. Njen namen je biti boljši in doseči večji vpliv na svet okoli sebe.
  - c. Ne odnehaj, ko se utruiš. Odnehaj, šele ko končaš.
4. **ZAUPNO:** To je zgodba o rojstvu junaka. In junak si ti.

NA POVELJE DAVIDA GOGGinsa

PODPIS: _____

ČIN IN ENOTA: VODNIK, PRIPADNIK SPECIALNIH ENOT
SEAL, ZDA, UPOKOJEN

U V O D

Ali res veš, kdo si in česa si sposoben?

Zagotovo misliš, da veš, ampak to še ne pomeni, da je res tako. Zanikanje je najbolj skrajno območje udobja.

A brez skrbi, nisi edini. V vsakem mestu, vsaki državi, po vsem svetu je na milijone ljudi, ki kot živi mrtveci tavajo po ulicah, odvisni od udobja, prepričani o svoji vlogi žrtve, ki se ne zavedajo svojega pravega potenciala. To vem, ker jih ves čas srečujem in ker sem bil – tako kot ti – nekoč tudi sam med njimi.

Imel sem presneto dober razlog za to.

Usoda mi ni bila naklonjena. Rodil sem se zlomljen, odraščal sem ob ponižanjih, v šoli so se spravljali name in nešteto krat sem slišal, da sem črnih.

Bil sem reven, odvisen od socialne pomoči, živel sem v socialnem stanovanju in dušila me je depresija. Odraščal sem na dnu družbe in moja prihodnost je bila videti prekleto temna.

Malo ljudi ve, kako je na dnu, in jaz sem eden od njih.

Kot bi se pogrezal v živi pesek. Zagrabi te, potegne te vase in te ne izpusti. V takih okoliščinah se ni težko izgubiti in sprejemati vedno istih udobnih odločitev, ki te ubijajo.

Dejstvo pa je, da vsi iz navade sprejemamo odločitve, ki nas omejujejo. To je tako običajno kot sončni zahod in tako temeljno kot težnost. Tako so zasnovani naši možgani, zato motivacija nič ne pomaga.

Tudi najboljši motivacijski govor ali trik za samopomoč je samo začasna rešitev. Ne bo spremenil sestave tvojih možganov. Ne bo okrepil tvojega glasu ali te ponesel zares daleč. Motivacija ne spremeni popolnoma ničesar. Slabe razmere, v katerih sem živel, sem lahko spremenil le jaz sam.

Zato sem se spoprijel z bolečino, se zaljubil v trpljenje in se nazadnje spremenil iz največje reve na svetu v najtrdnjšega človeka, kar jih je bog kdaj ustvaril (tako si vsaj rad prigovarjam).

Verjetno si imel veliko lažje otroštvo kot jaz in imaš tudi zdaj precej lepo življenje; ampak ne glede na to, kdo si, kdo so ali so bili tvoji starši, kje živiš, kaj si po poklicu ali koliko zaslužiš, skoraj zagotovo izkoriščaš le štirideset odstotkov svojih resničnih zmožnosti.

Kar je hudičevo škoda.

Vsi smo zmožni doseči veliko več.

Pred leti so me povabili na javno razpravo na Tehnološkem inštitutu Massachusettsa (MIT), čeprav še nikoli nisem prestopil praga predavalnice kot študent. Komaj sem izdelal srednjo šolo, zdaj pa sem na eni od najprestižnejših ustanov v državi razpravljal o psihični trdnosti. Med pogovorom je ugleden profesor na MIT povedal, da se vsi rodimo z genskimi omejitvami, ki jih ni mogoče preseči. Da nekaterih stvari pač ne zmoremo, ne glede na to, kako psihično trdni smo. Ko dosežemo svojo gensko omejitev, je rekel, psihična trdnost ne pomeni ničesar.

Zdelo se je, da se vsi prisotni strinjajo, ker se je ta ugledni profesor ukvarjal z raziskavami psihične trdnosti. Ta tema je bila njegovo življenjsko delo. V resnici pa je bilo to veliko nakladanje; prepričan sem bil, da izkorišča znanost, da bi nam lahko ponudil izgovor.

Do takrat sem bil tiho, saj sem se v družbi vseh tistih pametnih ljudi počutil neumnega, ampak nekdo v občinstvu je opazil izraz na mojem obrazu in me vprašal, ali se strinjam. Kadar me kdo kaj vpraša naravnost, mi ni težko naravnost tudi odgovoriti.

»Včasih so življenjske izkušnje zgovornejše od raziskav,« sem rekel in se obrnil k profesorju. »Kar trdite, drži za večino ljudi, ne pa za vse.

Vedno nas bo kakšen odstotek, ki bomo pripravljene garati, da presežemo pričakovanja.«

Nato sem pojasnil, kar so me naučile izkušnje. Da lahko vsakdo spremeni svoje življenje in doseže tisto, za kar strokovnjaki, kot je on, trdijo, da ni mogoče, vendar pa za to potrebuje veliko poguma, volje in psihične trdnosti.

Heraklit, filozof, rojen v Perzijskem cesarstvu v petem stoletju pred našim štetjem, je imel prav, ko je o vojaki na bojišču zapisal: »Od stotih mož jih deset sploh ne bi smelo biti tam, osemdeset jih je zgolj tarč in devet je pravih vojščakov, za katere smo v bitki lahko hvaležni. Ampak eden – eden med njimi je bojevnik ...«

Od trenutka, ko prvič zadiháš, te čaka smrt. Hkrati pa si tudi zmožen doseči veličino in postati tisti bojevnik. Od tebe je odvisno, ali se boš opremil za bitko, ki te čaka. Samo ti lahko zavladaš svojemu umu, kar je nujen pogoj, da zaživiš pogumno in dosežeš vse tisto, za kar je večina prepričana, da presega njihove zmožnosti.

Nisem genij kot tisti profesorji na MIT, sem pa bojevnik. Zgodba, ki jo bereš, je zgodba mojega usranega življenja. Osvetlila ti bo preizkušeno pot do oblasti nad samim sabo in te opogumila, da se soočiš s seboj, prevzameš odgovornost, presežeš bolečino, se naučiš vzljubiti tisto, česar se bojiš, pogumno sprejmeš neuspeh, zaživiš polno in spoznaš, kdo si v resnici.

Ljudje se spreminjamo z razmišljanjem, navadami in zgodbami. Moja zgodba te bo naučila, česa sta zmožna um in telo, ko ju priženeš do skrajnosti, in kako to doseči. Ko imaš zagon, je vse, kar te ovira – pa naj bodo to rasizem, seksizem, poškodbe, ločitev, depresija, debelost, tragedija ali revščina – le gorivo za tvojo preobrazbo.

Koraki v tej knjigi so algoritem za rast, ki ruši ovire, se blešči v slavi in prinaša trajen mir.

Upam, da si pripravljen. Čas je, da se spopadeš sam s seboj.

PRVO POGlavJE

USODA MI NI BILA NAKLONJENA

Naš pekel je stal v čudoviti sooseski. Leta 1981 je bilo naselje Williamsville najbolj privlačen del mesta Buffalo v zvezni državi New York. Prijazno in z veliko drevesi. Ob varnih ulicah so stale čedne hiše, v katerih so živeli ugledni državljani. Zdravniki, odvetniki, direktorji jeklarn, zobozdravniki in poklicni igralci ameriškega nogometa so tam prebivali s svojimi čudovitimi ženami in 2,2 otroka. Avtomobili so bili novi, ulice pometene, možnosti neskončne. Pristine ameriške sanje. Pekel pa je bila hiša na vogalu ulice Paradise Road.

Živeli smo v beli leseni dvonadstropni hiši s štirimi spalnicami. Štirje oglati stebri so uokvirjali sprednjo verando, za njo pa se je raztezala najširša in najbolj zelena trata v Williamsvillu. Za hišo je bil zelenjavni vrt, ob njej garaža za dva avtomobila. V njej sta bila parkirana rolls royce silver cloud, letnik 1962, in mercedes 450 SLC, letnik 1980, pred hišo pa je stala nova črna corvetta, letnik 1981. Vsi prebivalci ulice Paradise Road so živeli precej pri vrhu prehranjevalne verige in večina naših

sosedov je domnevala, da smo Gogginsovi – na videz srečna, dobro prilagojena družina – najvišje na tej lestvici. Žal pa bleščeče fasade skrivajo več, kot razkrivajo.

Večino delovnikov so nas ob sedmih zjutraj lahko videli na dovozu. Moj oče Trunnis Goggins ni bil visok mož, bil pa je čeden, s postavo boksarja. Nosil je po meri ukrojene obleke in imel je topel, odprt nasmeħ. Bil je popolna podoba uspešnega poslovneħa na poti v službo. Moja mama Jackie je bila sedemnajst let mlajša od njega, vitka in lepa, z bratom pa sva bila skrbno postrizena, čedno oblečena v kavbojke in pastelne polo majice ter s šolsko torbo na ramenih kot vsi drugi otroci. Vsi belopolti otroci. V naši različici uspešne Amerike je bil vsak dovoz oder za mahanje in pozdravljanje, preden so se starši in otroci odpravili v šolo in službo. Sosedje so videli, kar so želeli videti. Nihče pa ni pogledal globlje.

In še dobro, da ni. V resnici je družina Goggins pravkar prestala še eno neprespano noč, preživeto v črnski soseski, in če je bila ulica Paradise Road pekel, sem tam živel s samim hudičem. Takoj ko so sosedje zaprli vrata ali stopili za vogal, se je oče namrščil. Lajal je ukaze, nato pa se vrnil v hišo spat. Mi si tega nismo mogli privoščiti. Moj brat Trunnis mlajši in jaz sva morala v šolo, za kar je morala poskrbeti najina neprespana mama.

Leta 1981 sem hodil v prvi razred. Bil sem zmeden in ves svet se mi je zdel nejasen. Pa ne zato, ker bi bilo šolsko delo naporno (to je prišlo pozneje), ampak ker nisem mogel držati oči odprtih. Pojoči glas učiteljice je bil moja uspavanka, prekrizane roke na mizi moj vzglavnik, njene ostre besede, ko me je zasačila pri dremanju, pa nedobrodošla budilka, ki je ni bilo mogoče utišati. Majhni otroci srkajo izkušnje kot spužva vodo. Izjemno hitro ponotranjijo jezik in ideje ter oblikujejo temelje, na katerih večina ljudi osvoji vseživljenjske spretnosti, kot so branje, črkovanje in osnovne matematične operacije.

Ker pa sem bil vse noči pokonci, se večino juter nisem mogel osredotočiti na nič razen na to, kako ostati buden.

Odmori in ure športa so bili druge vrste minsko polje. Ostati buden je bila še najlažja naloga na šolskem dvorišču. Najtežja je bila ta, kako skriti sledi. Nisem smel dovoliti, da mi srajca zleze izza pasu. Nisem mogel nositi kratkih hlač. Modrice so bile opozorilni znaki, ki jih nisem smel pokazati, saj sem vedel, da bi jih zaradi razkritja dobil še več. Ob tem pa sem vedel, da sem na tistem dvorišču in v tisti učilnici vsaj za nekaj časa varen. Tam me ni mogel doseči, vsaj telesno ne. Moj brat je imel podobne težave v šestem razredu, prvem, ki ga je preživel na višji stopnji. Trudil se je skrivati svoje poškodbe in na skrivaj malo zaspati, kajti ko se je pouk končal, se je resnično življenje šele začelo.

Vožnja od Williamsvilla do okrožja Masten v vzhodnem Buffalu je trajala približno pol ure, zdelo pa se je, kot da gremo na drug konec sveta. Kot večina okrožij v vzhodnem Buffalu je bil Masten večinoma črnska delavska soveska v središču mesta, ki se ji ni godilo najbolje. Ampak v zgodnjih osemdesetih še ni bila popolnoma uničen geto. V tistem času je jeklarna v Bethlehemu še obratovala in Buffalo je bil zadnje veliko jeklarsko mesto v Ameriki. Večina moških, temnopoltih in belih, je imela dobre službe, bili so člani sindikata in prejemale plačo, ki je omogočala preživetje, zato je bilo poslovno življenje v okrožju Masten živahno. Za mojega očeta je bilo od nekdaj tako.

Pri dvajsetih je imel že v lasti podjetje za distribucijo kokakole in obvladoval je štiri dostavne poti na območju Buffala. Za mladeniča je to pomenilo veliko denarja, ampak oče si je želel več in bil je podjeten. Njegova prihodnost se je vozila na kotalkah, v ozadju pa se je razlegal disko funk. Ko se je zaprla lokalna pekarna, je stavbo najel in zgradil eno prvih kotalkališč v Buffalu.

Deset let pozneje je bilo kotalkališče Skateland v stavbi na ulici Ferry Street, v središču okrožja Masten, in raztezalo se je skoraj vzdolž vse ulice. Nad kotalkališčem je odprl bar Vermillion Room. V sedemdesetih letih je bil to najpopularnejši bar v vzhodnem Buffalu in v njem je spoznal mojo mamo, ko je imela samo devetnajst let, on pa šestintri-deset. Prvič je bila zdoma. Jackie je odraščala v cerkvi. Trunnis je bil

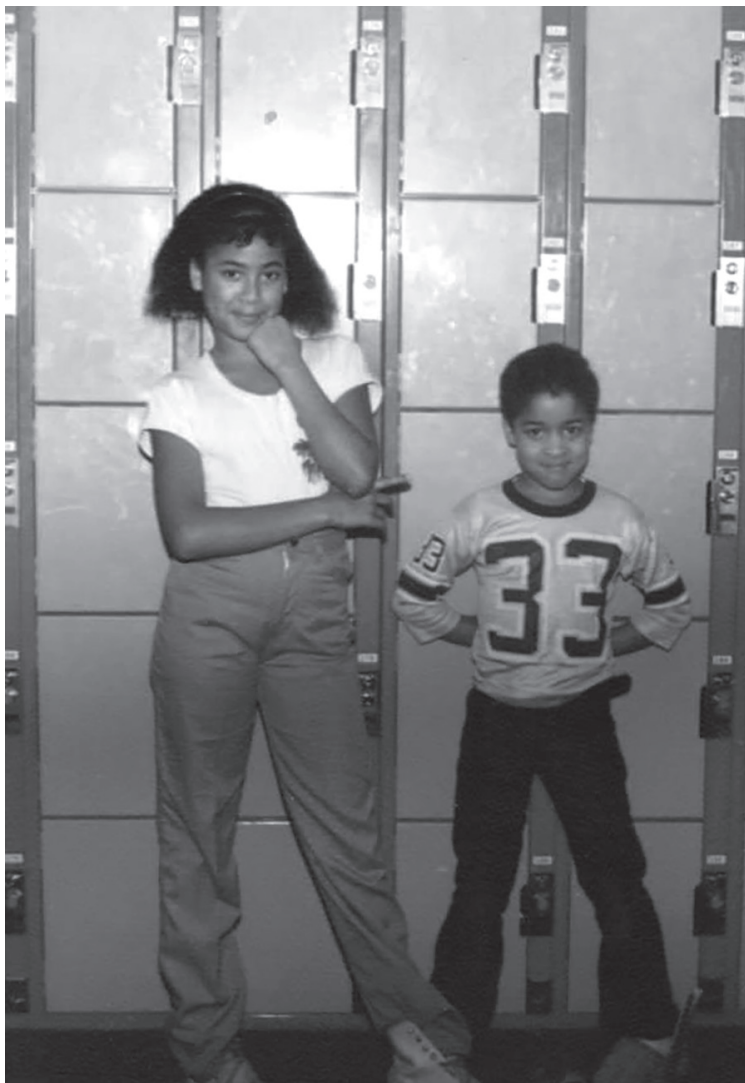
pastorjev sin in znal jo je prepričati, da še vedno verjame v boga, kar ji je bilo všeč. Vseeno pa je treba priznati, da ji je prav toliko stopil v glavo tudi njegov šarm.

Trunnis mlajši se je rodil leta 1971. Jaz sem bil rojen leta 1975, in ko sem imel šest let, je bilo disko kotalkanje na vrhuncu popularnosti. Skateland je bil vsako noč zgodba o uspehu. Po navadi smo tja prispeli ob petih popoldne. Brat je prodajal pokovko, pripravljaval vroče hrenovke v testu, nalagal pijačo v hladilnik in pekel pice, jaz pa sem medtem zlagal na police kotalke po slogu in velikosti. Vsak popoldan sem stal na pručki in škropil kotalke z osvežilnikom ter menjaval gumijaste zavorne čepke. Vonj po osvežilniku se mi je vrtinčil okoli glave in se mi zažiral v nosnice. Ves čas sem imel rdeče oči. Ure in ure sem vohal samo to. Ampak take motnje sem moral odmisлити in se osredotočiti na delo. Moj oče, ki je vrtel glasbo, me je ves čas opazoval, in če so se kakšne kotalke izgubile, sem drago plačal. Preden so se odprla vrata kotalkališča, sem zdrgnil tla z metlo, ki je bila dvakrat večja od mene.

Ob šestih naju je mama poklicala na večerjo v pisarno. Živela je v stalnem zanikanju, ampak njen materinski čut je bil nedotaknjen in prekleto glasen, zato je na vsak način želela ohraniti videz normalnosti. Vsak večer je v pisarni položila na tla dva električna kuhalnika, pokleknila obnju in pripravila večerjo – pečenko, krompir, stročji fižol in štručke, medtem ko je oče urejal poslovne knjige in opravljal telefonske pogovore.

Hrana je bila dobra, ampak celo pri šestih ali sedmih letih sem vedel, da je naša »družinska večerja« slab približek temu, kar bi morala biti. Pa še hitro smo morali pojesti. Ob sedmih zvečer, ko so se odprla vrata, smo morali biti pripravljeni in na svojih mestih. Moj oče je bil šerif in izza mešalne mize je videl vse. Če si zamočil, si jih pozneje slišal. Razen če si jih prej že čutil.

Pod ostrimi belimi lučmi prostor ni bil bogve kaj, ko pa jih je zatemnil, so barvne luči zavile dvorano v rdeče in se odbijale od vrteče se krogle ter ustvarjale čarobno disko fantazijo. Vse večere v tednu so se

Skateland, pri šestih letih

skozi vrata zgrinjale množice, željne kotalkanja. Večinoma so prihajale družine. Plačali so tri dolarje vstopnine in pol dolarja za uporabo kotalk ter se podali na ploščad.

Izposojo sem vodil sam. Pručko sem vlekel za sabo kot bergle. Brez nje me stranke za pultom sploh ne bi opazile. Kotalke večjih številk so bile pod pultom, manjše pa so bile shranjene tako visoko, da sem

moral plezati po policah, kar je stranke vedno spravljal v smeh. Mama je bila edina blagajničarka. Pobirala je vstopnino in Trunnisu je denar pomenil vse. Obiskovalce je sproti štel, ko so prihajali skozi vrata, in računal prihodek, zato je približno vedel, koliko denarja bi morale biti ob koncu dneva v blagajni. In za nas je bilo boljše, da ni nič manjkalo.

Ves denar je bil njegov. Mi za svoje delo nismo dobili ničesar. Tudi mama nikoli ni imela svojega denarja. Ni imela ne bančnega računa ne kreditnih kartic. On je nadziral vse in dobro smo vedeli, kaj se zgodi, če v njeni blagajni kaj manjka.

Nobeden od obiskovalcev o tem seveda ni niti slutil. Zanje je bil Skateland sanjsko družinsko podjetje. Oče je vrtil obrabljene vinilke – disko, funk in zgodnji hip hop. Basi so se odbijali od rdečih sten v ritmu Ricka Jamesa, najljubšega sina Buffala, skupine Funkadelic Georgea Clintona in prvih posnetkov inovatorjev hip hopa Run DMC. Nekateri otroci so na kotalkah dirjali po ploščadi. Tudi meni je bila hitrost všeč, ampak naši gostje so večinoma radi plesali, zato je prevladal funk.

Prvo uro ali dve so starši ostali v pritličju in kotalkali ali opazovali otroke, prej ali slej pa so se vsi preselili v zgornje nadstropje in si priredili svojo zabavo. Ko se jih je nabralo dovolj, je Trunnis prišel iz svoje kabine in se jim pridružil. Bil je neuradni župan okrožja Masten in do obisti pokvarjen politik. Stranke so bile zanj samo črtice na poti do uspeha. Ne glede na to, koliko pijač je ponudil na račun hiše in koliko prijateljskih objemov je razdelil, mu ni bilo mar za nikogar od njih. V njih je videl samo denar. Če ti je ponudil zastonj pijačo, je bilo to zato, ker je vedel, da boš ti plačal še dve ali tri.

Včasih smo priredili zabavo za vso noč ali štiriindvajseturni kotalkarski maraton, ampak po navadi se je Skateland zaprl ob desetih zvečer. Takrat se je za mamu, brata in mene začelo delo. Iz posranih straniščnih školjk smo vlekli s krvjo prepojene tampone, poskušali pregnati vonj po marihuani iz obeh stranišč, strgali bacilov polne žvečilke s tal ploščadi, čistili pult za pripravo hrane in delali inventuro. Nekaj pred polnočjo smo se običajno napol mrtvi privlekli v pisarno. Mama naju

je z bratom položila na kavč in naju pokrila z odejo, medtem ko se je strop nad nami tresel od basovskih linij funka.

Mamino delo pa se še ni končalo.

Takoj ko je stopila v bar, jo je Trunnis poslal delat na vrata ali jo kot tovarno žival pošiljal v klet po zaboje pijače. Ves čas ji je nalagal hlapčevska dela, da se niti za minuto ni mogla odpočiti, sam pa je medtem iz kota bara nadziral dogajanje. V tistih časih se je Rick James, domačin iz Buffala in eden najbližjih očetovih prijateljev, ustavil pri nas, kadar koli je bil v bližini, in na ulici pred vhodom parkiral svojega excaliburja. Njegov avto je vsej soseski oglaševal, da je na obisku super zvezda. In ni bil edina znana osebnost pri nas. O. J. Simpson je bil eden največjih zvezdnikov NFL in s soigralci pri Buffalo Bills so bili redni gostje, tako kot Teddy Pendergrass in skupina Sister Sledge. Če ti ta imena nič ne pomenijo, guglaj.

Če bi bil starejši ali če bi bil moj oče dober človek, bi bil morda ponosen, da sem bil del te scene, ampak otrok to ne zanima. Zdi se, da se ne glede na to, kdo so naši starši in kaj počnejo, vsi rodimo z ustrezno naravnanim moralnim kompasom. Ko imaš šest, sedem ali osem let, dobro veš, kaj je prav in kaj prekleto zgrešeno. In če se rodiš v ciklon ustrahovanja in bolečin, veš, da ne bi smelo biti tako, in to zavedanje te mori kot trska v čevlju. Lahko se trudiš to spregledati, ampak vedno te kljuva nekje v ozadju, medtem ko se tvoji dnevi in noči zlivajo v en sam zamegljen spomin.

Nekaterih dogodkov pa ni mogoče pozabiti in tega, ki ga bom opisal, imam še vedno pred očmi. Tistega večera je mama stopila v bar, ko je oče ni pričakoval, in ga zalotila, kako osvaja žensko, deset let mlajšo od nje. Trunnis jo je opazil in samo skomignil, medtem ko ga je mama strogo opazovala in vase zlila dva kozarca johnnieja walkerja, da si pomiri živce. Njen odziv mu ni bil prav nič všeč.

Vedela je, kaj se dogaja. Vedela je, da Trunnis ponuja prostitutke čez mejo v Fort Erie v Kanadi. Počitniška hiša predsednika ene največjih bank v Buffalu mu je služila kot občasen bordel. Kadar koli je potreboval

podaljšanje kredita, je bankirjem v Buffalu predstavil svoja dekleta in vedno so mu ga odobrili. Mama je vedela, da ima pred seboj eno od njih. Ni je videla prvič. Nekoč ju je zalotila na kavču v pisarni Skatelanda, prav tam, kjer je vsako noč dajala spat svoja otroka. Ko ju je zagledala, se ji je dekle nasmehnilo. Trunnis je samo skomignil. Moja mama ni bila naivna, ampak vseeno jo je prizadelo, ko ju je videla skupaj.

Okoli polnoči se je mama z enim od naših varnostnikov odpeljala položiti denar na banko. Rotil jo je, naj zapusti očeta. Rekel ji je, naj še tisto noč odide. Mogoče je vedel, kaj bo sledilo. Tudi ona je vedela, vendar ni mogla zbežati, ker ni imela denarja in ker naju ni hotela pustiti z njim. Poleg tega ni imela pravice zahtevati dela skupnega premoženja, ker se Trunnis nikoli ni poročil z njo – in zdaj je vedela, zakaj. Moja mama je bila iz trdne družine srednjega razreda; od nekdaj je bila krepostna. To ji je zameril. Svoje prostitutke je obravnaval boljše kot mater svojih sinov, zato je bila ujeta. Bila je popolnoma odvisna od njega, in če bi hotela oditi, bi morala oditi brez vsega.

Z bratom v Skatelandu nikoli nisva dobro spala. Strop se je preveč tresel, saj je bila pisarna tik pod plesiščem. Ko se je mama tistega večera vrnila, sem bil buden.

Kljub njenemu nasmehu sem opazil, da ima solzne oči. Spomnim se, da sem zavonjal viski v njeni sapi, ko me je nežno dvignila v naročje. Oče je vstopil za njo, v neurejenih oblačilih in razdražen. Izpod blazine, na kateri sem spal, je potegnil pištolo (ja, prav si prebral, pri šestih letih sem spal na blazini, pod katero je bila nabita pištola!), pomeril vame in se nasmehnil, nato pa jo skrilo pod hlačnico v tok na gležnju. V drugi roki je držal rjavi papirnati vrečki s skoraj deset tisoč dolarji gotovine. Običajna noč.

Na poti domov starša nista spregovorila, napetost med njima pa je bila očitna. Mama je parkirala na dovozu na ulici Paradise Road nekaj pred šesto zjutraj, kar je bilo za nas nenavadno zgodaj. Trunnis se je opotekel iz avta, izklopil hišni alarm, odložil gotovino na kuhinjsko mizo in odšel v zgornje nadstropje. Sledili smo mu in z bratom naju je mama

spravila v posteljo, me poljubila na čelo in ugasnila luč, nato pa stopila v spalnico, kjer jo je že čakal, z roko na usnjenem pasu. Trunnisu ni bilo všeč, če je mama strogo strmela vanj, zlasti ne v javnosti.

»Ta pas je prepotoval vso dolgo pot iz Teksasa, da bi te naklestil,« je rekel mirno. Nato je začel zamahovati z njim, in to s stranjo, na kateri je bila zaponka. Tisto noč se je mama branila. V glavo mu je vrgla marmornat svečnik. Sklonil se je in svečnik je udaril ob steno. Stekla je v kopalnico, zaklenila vrata za sabo in počepnila na straniščno školjko. Z brco je podrl vrata in jo močno udaril s hrbtno stranjo dlani. Z glavo je udarila ob steno. Bila je komaj pri zavesti, ko jo je zgrabil za lase in jo z vlekel po hodniku.

Z bratom sva ju slišala. Videla sva ga, kako jo je vlekel po stopnicah navzdol, nato pa pokleknil nad njo s pasom v roki. Krvavela je iz senc in ustnice in pogled na njeno kri je v meni nekaj sprožil. V tistem trenutku je sovraštvo v meni premagalo strah. Stekel sem v pritličje in mu skočil na hrbet, ga boksal z drobnimi pestmi in praskal po očeh. Presenetil sem ga in padel je na eno koleno. Vpil sem nanj:

»Ne tepi moje mame!«

Kričal sem. Vrgel me je na tla, se dvignil nad me s pasom v roki, nato pa se obrnil k mami: »Gangsterja boš vzgojila,« je rekel z rahlim nasmeškom.

Ko je začel zamahovati s pasom po meni, sem se zvil v klobčič. Čutil sem modrice, ki so mi otekale na hrbtu, mama pa se je medtem plazila k upravljalniku pri vhodnih vratih. Pritisnila je na gumb za pomoč v sili in po vsej hiši se je razlegel oglušujoč alarm. Otrpnil je, pogledal v strop, si z rokavom obrisal čelo, globoko vdihnil, si zavezal pas in se odpravil v zgornje nadstropje, sprat s sebe vse zlo in sovraštvo. Dobro je vedel, da je policija na poti.

Mama si ni mogla oddahneti za prav dolgo. Ko so prišli policisti, jih je Trunnis pričakal pri vratih. Čez njegovo ramo so videli mamo. Stala je nekaj korakov za njim, z otečenim obrazom, na katerem so bili še ostanki posušene krvi. Ampak to so bili drugi časi. Gibanja #jztudi

še ni bilo. Niso se zmenili zanjo. Trunnis jim je rekel, da ni bilo nič pomembnega. Samo malo nujne družinske discipline.

»Poglejte to hišo. Se vam zdi, da grdo ravnam s svojo ženo?« je vprašal. »Kupujem ji krznene plašče, diamantne prstane, lomim si hrbet, da ji dam vse, kar hoče, ona pa mi vrže marmorni svečnik v glavo. Razvajena je.«

Policisti so se smejali z njim, ko jih je pospremil do avta. Ničesar je niso vprašali. Tistega jutra je ni več udaril. Ni mu bilo treba. Naredil je dovolj psihične škode. Od takrat nam je bilo jasno, da je Trunnisu dovoljeno vse in da ga tudi policija ne bo ustavila.

Naslednje leto se naše življenje ni veliko spremenilo.

Tepež se je nadaljeval, mama pa nama je z bratom poskušala olajšati stvari, kolikor se je dalo. Vedela je, da želim postati skavt, zato me je vpisala v lokalni rod. Še danes se spomnim tiste sobote, ko sem prvič oblekel mornarsko modro skavtsko uniformo. Ponosen sem bil, da jo lahko nosim, saj sem se vsaj nekaj ur lahko pretvarjal, da sem običajen otrok. Mama se je smehljala, ko sva odhajala skozi vrata. Skavti pa niso bili edini razlog za moj ponos in njen nasmeh. Razlog je bil veliko globlji. Ukrepala sva in v težkih razmerah našla nekaj pozitivnega. To je bil dokaz, da nisva nepomembna in da zmoreva.

Ko sva odhajala, se je oče vrnil iz bara.

»Kam pa gresta?« Strogo se je zastrmel vame. Pogledal sem v tla. Mama se je odkašljala.

»Davida peljem na prvo srečanje skavtov,« je rekla blago.

»Pa kaj še!« Dvignil sem pogled in videl, kako se smeje, medtem ko so se mi oči polnile s solzami. »Na dirke gremo.«

Uro pozneje smo prispeli na Batavia Downs, kjer so potekale kasaške dirke. Takoj ko smo stopili skozi vrata, je oče zgrabil stavni listek. Ure in ure smo ga opazovali, kako je vplačeval stave, verižno kadil, pil viski in razgrajal, ko so vsi poniji, na katere je stavil, izgubljali. Sram me je bilo, ko je tako besnel nad bogovi iger na srečo in se smešil, zato sem se poskušal narediti čim bolj nevidnega. Pa mi ni uspelo. Bil

sem edini otrok na tribuni, oblečen v skavtsko uniformo. Najbrž sem bil edini temnopolt skavt, ki so ga kdaj videli, in moja uniforma je bila laž. Kostum.

Trunnis je tistega dne izgubil na tisoče dolarjev. Z glasom, hripavim od nikotina, se je pritoževal vso pot domov. Z bratom sva sedela stisnjena na zadnjem sedežu, in kadar koli je oče pljunil skozi okno, je pljunek pristal na mojem obrazu. Vsaka kapljica njegove strupene slin me je žgala v kožo in krepila moje sovraštvo. Že davno sem se naučil, da se je tepežu najbolje izogniti tako, da se narediš nevidnega, odvrneš oči, stopiš iz telesa in upaš, da te ne bodo opazili. Tega smo se odlično naučili, ampak naenkrat sem imel dovolj. Ne bom se več skrival pred hudičem. Tistega popoldneva, ko je zapeljal na avtocesto proti domu in še naprej bantil, sem grozeče strmel vanj. Ste kdaj slišali rek »zaupanje premaga strah«? V mojem primeru je strah premagalo sovraštvo.

Ujel je moj pogled v vzratnem ogledalu.

»Kaj je?!«

»Sploh ne bi smeli iti na dirke,« sem rekel.

Brat me je pogledal, kot da se mi je zmešalo. Mama se je od nelagodja zvijala na sedežu.

»Ponovi to.« Besedi je izrekel počasi in grozeče.

Nisem odgovoril, zato je z roko segel za sedež in me poskušal mah-niti. Ampak bil sem tako majhen, da sem se zlahka skrtil. Avto je opletal levo in desno, ker je bil napol obrnjen k meni in je tolkel v prazno. Njegovi udarci me niso dosegli, kar ga je le še podžgalo. Peljali smo se v tišini, on pa je lovil sapo.

»Ko pridemo domov, se boš slekel,« je rekel.

To je rekel vedno, ko nas je čakal še posebej hud tepež, in vedel sem, da se mu ne bom mogel izogniti. Ubogal sem ga. Šel sem v svojo sobo in se slekel, stopil po hodniku v spalnico, zaprl vrata za sabo, ugasnil luč, se ulegel čez rob postelje, tako da so mi noge visele z nje, in nastavljal zadnjico. Tak je bil protokol in zamislil si ga je z namenom, da povzroči čim večjo psihično in telesno bolečino.

Tepež je bil pogosto brutalen, ampak čakanje je bilo še hujše. Iz svojega položaja nisem videl vrat za sabo in pogosto me je pustil čakati, da se je strah v meni nabiral čim dlje. Ko sem ga slišal odpreti vrata, je panika v meni dosegla vrhunec. V sobi je bilo tako temno, da ga nisem videl, ko se je približeval, in se nisem mogel pripraviti na prvi udarec, dokler ni pas zarezal v mojo kožo. Nikoli mi ni namenil samo dveh ali treh udarcev. Nikoli jih ni štel, zato nismo mogli vedeti, kdaj se bo ustavil in ali se bo sploh ustavil.

Minute so se vleklye in vleklye. Začel je na zadnjici, ampak bolečina je bila tako huda, da sem si jo zakril z rokami, zato me je udarjal po stegnih. Ko sem spustil roke na stegna, me je začel mlatiti po hrbtu. Dobil sem več deset udarcev, dokler ni bil ves zadihan in prepoten. Tudi jaz sem težko dihal, nisem pa jokal. Njegova zloba je bila preveč resnična in sovraštvo mi je dajalo pogum. Prascu nisem privoščil tega veselja. Samo vstal sem, pogledal hudiča v oči, odšepal v svojo sobo in se postavil pred ogledalo. Podolgovate otekline so mi prekrivale telo od vratu do pregiba kolen. Več dni nisem šel v šolo.

Če te redno pretepaajo, ti upanje izpuhti. Potlačiš čustva, travma pa se izraža na nezavedne načine. Vsa pretepanja, ki jih je mama pretrpela in jim bila priča, so jo potisnila v stanje stalne otopelosti. Bila je samo še senca ženske, ki sem se je spominjal. Večino časa je bila zmedena in odsotna, razen ko jo je poklical. Takrat je odskakljala k njemu, kot da je njegova sužnja. Šele leta pozneje sem izvedel, da je razmišljala o samomoru.

Z bratom sva se izživljala drug na drugem zaradi najine bolečine. Sedela ali stala sva si nasproti, on pa me je udarjal, kolikor močno je mogel. Navadno se je začelo kot igra, ampak bil je štiri leta starejši, veliko močnejši in udarjal je z vso močjo. Če sem padel, sem se pobral, on pa me je znova z vso silo udaril in na ves glas tulil kot nindža, z obrazom, spačenim od jeze.

»Ne boli me! Je to vse, kar zmoresš?« sem kričal nazaj.

Hotel sem, da ve, da lahko prenesem več bolečine, kot mi je zmore

zadati. Ko pa je bil čas za spanje in so bile bitke končane, ko se nisem imel več kam skriti, sem močil posteljo. Skoraj vsako noč.

Mamina vsakodnevna naloga je bila golo preživetje. Tolikokrat je slišala, da je ničvredna, da je še sama začela verjeti v to. Ves čas mu je poskušala ugajati, da ne bi tepel njenih sinov ali nje, ampak vse okoli nje so bili skriti sprožilci in včasih ni vedela, kdaj ali kako jih je sprožila, dokler je ni znova premlatil. Včasih pa je vedela, kaj jo čaka.

Nekega dne so me poslali iz šole domov zaradi vnetega ušesa. Legel sem na mamino stran postelje, v levem ušesu pa mi je kljuvala neznan-ska bolečina. Z vsakim utripom je moje sovraštvo raslo. Vedel sem, da me ne bodo peljali k zdravniku, ker oče ni hotel zapravljati denarja za zdravnike in zobozdravnike. Nismo imeli zdravstvenega zavarovanja, izbranega pediatra ali zobozdravnika. Če se je kdo od nas poškodoval ali zbolel, nam je rekel, naj stisnemo zobe, ker ni hotel plačevati za nič, kar ni neposredno koristilo Trunnisu Gogginsu. Naše zdravje ni bilo v tej kategoriji in to me je razjarilo.

Po približno pol ure me je prišla mama pogledat. Ko sem se obrnil na hrbet, je opazila kri, ki mi je tekla po vratu in se vpijala v vzglavnik.

»Dovolj je,« je rekla, »pridi z mano.«

Spravila me je iz postelje, me oblekla in mi pomagala v avto, ampak preden ji ga je uspelo prižgati, naju je oče dohitel.

»Kam pa gresta?!«

»Na urgenco,« je rekla, ko je zagnala avto. Zgrabil je za kljuko, a ga je prehitela in odbrzela. Za nama je ostal samo oblak dima, v katerem je stal. Besen je odkorakal v hišo, zaloputnil vrata in zaklical bratu:

»Mali, nalij mi johnnieja walkerja!« Trunnis mlajši je iz omarice prinesel steklenico viskija in kozarec. Oče je vase zlival drugega za drugim. Vsak je bil dodatno gorivo za ogenj v peklu.

»Z Davidom morata biti močna,« je besnel. »Ne bom vzgojil pedrov! Točno to bosta postala, če bosta tekla k zdravniku vsakokrat, ko vaju bo malo bolelo, razumeš?« Brat je kimal, na smrt prestrašen. »Pišemo se Goggins in mi znamo potrpeti!«